

Kuopion ratapiha

Suunnittelukohde 9/2020

Kuopion ratapihan parantamistoimenpiteet kohdistuvat henkilöratapihaan sekä tavararatapihaan. Toimenpiteet voidaan toteuttaa vaiheittain.

NYKYTILA

Kuopion ratapiha palvelee Savon radan linjaliikennettä, alueen kierrätysmetallien ja raakapuun kuljetuksia sekä paikallisen aallotuspahvitehtaan kuljetuksia. Nykyisin suurin osa kuljetuksista on vaunuryhmäkuljetuksia. Suorien junien osuus kasvaa, sillä ratapihan merkitys raakapuun keräilypaikkana vähenee, kun kuljetukset siirtyvät nykyistä enemmän suoraan juniin.

Henkilöliikenteen seisonta- ja huoltoraide määrät ovat tarpeisiin nähden riittämättömät ja henkilöjunia seisotetaan osin tavaraliikenteen raiteilla. Kuopion asemalla esteetön reitti raiteille 1 ja 2 menee matkatavaratunnelin kautta. Raiteelle 3 esteetön reitti kulkee laituripolun kautta. Henkilöliikenteen laiturit ovat matalia.

Tavararatapihan nykyinen raiteistojärjestely ja turvalaitteet eivät palvele tämän päivän tarpeita ja ovat käyttöikänsä päässä. Tavararatapihan raiteita on kunnostettu ylläpitoinvestointeina niiden raiteiden osalta, jotka tulevat tulevaisuudessa pysymään nykyisillä paikoillaan. Turvalaitteissa, vaihteissa, raiteissa ja silloissa on kunnossapitoon ja käyttöön liittyviä ongelmia. Kuopiossa on paljon vanhoja lämmittämättömiä käsitäi vajjerikäyttöisiä vaihteita, jotka vaativat ratapihalle miehitetyksen. Vanhat turvalaitteet eivät myöskään täytä nykyisiä turvallisuusvaatimuksia.

Kuopion kaupunki kehittää asemanseutua ja matkakeskusta. Kokonaisuuteen kuuluu liikenne- ja matkustajapalveluiden lisäksi asuntoja sekä toimisto- ja liiketiloja. Uusi matkakeskus sijaitsee ratapihan pohjoispuolella ja nykyinen asemarakennus eteläpuolella.

HANKE JA TAVOITTEET

Kuopion kaupungin ja Väyläviraston yhteishankkeena rakennetaan nykyisen asematunnelin ja rakenteilla olevan kauppakeskuksen yhdistystunneli. Nykyinen henkilötunneli on jatkettu rakennettavaan kauppakeskukseen ja Matkahuollon kiinteis-

töön. Uusi kulkuyhteys rautatieasemalta linja-autopihalle otetaan käyttöön alkuvuodesta 2021. Hankkeeseen on myönnetty EAKR-rahoitusta.

Henkilöjunien seisonta- ja huoltoraideiden lisääminen tavararatapihalle selkiyttävät henkilö- ja tavaraliikenteen toimintoja. Henkilöratapihan laiturien korotukset ja hissit turvaavat esteettömät reitit. Tavararatapihan raiteisto vaatii päivitystä nykyvaatimuksien mukaiseksi. Kehittämistoimenpiteiden myötä nykyisen pääraiteen sijainti muuttuu tavararatapihalla ja tämän lisäksi tavararatapihalle saadaan muodostettua toinen tavaraliikenteen läpiajoa. Turvalaitteiden uusiminen ja vaihteiden keskittäminen tehostavat vaihtotyötä ja parantavat sekä juna-liikenteen että ratapihatyöntekijöiden turvallisuutta.

Tarvitavat parantamistoimenpiteet kohdistuvat sekä henkilöettä tavararatapihaan. Parannuksia voidaan toteuttaa vaiheittain, mutta mm. ratapihojen keskinäinen yhteen toimivuus on huomioitava ja ratapihojen välinen toiminnallisuus mahdollisesti heikkenee vaiheiden väliseksi ajaksi. Tavararatapihan raiteita on tarve pidentää, jos liikennemäärät kasvavat merkittävästi.

Kuopion ratapihan parantamisen 1. vaiheeseen on esitetty 30 milj. euron rahoitus kesän 2020 lisätalousarviossa. Hankkeen sisältö ja eri toimenpiteiden suunnittelutarpeet muotoutuvat tarkemman jatkosuunnittelun edetessä.

AIKATAULU

- Rahoituksen saavan kokonaisuuden toimenpiteiden sisältö ja suunnittelu 2020–2022, rakentaminen 2022–2023.
- Kehittämistoimista jäljellä jäävästä osuudesta ei ole päätöstä jatkosta.

KUSTANNUKSET

Kuopion ratapihan parantamisen kustannusarvio selvityksen 9/2020 mukaan on 45 milj. euroa (MAKU 130; 2010=100). Vaiheittain toteutettuna henkilöratapihan toimenpiteet ovat 28,1 milj. € ja tavararatapihan toimenpiteet 19,3 milj. €.

Tavararatapihan raiteiden jatkamisen kanssa kustannusarvio on 55 M€ (MAKU 130; 2010=100). Raiteiden jatkamisen osuus on 10 milj. euroa.

VAIKUTUKSET

- + Tavaraliikenne tehostuu
- + Liikenteen häiriöherkkyys pienenee
- + Selkiyttää henkilö- ja tavaraliikenteen toimintoja
- + Henkilöratapihan esteettömät reitit paranevat
- + Saadaan säästöjä kunnossapito- ja käyttökustannuksissa
- + Tukee Kuopion kaupungin asemanseudun ja matkakeskusten kehittämistä